

Editorial

Vom sublinia miza unora dintre textele publicate în *Noua Revistă de Drepturile Omului* nr. 4/2007. Corneliu-Liviu Popescu elaborează pe marginea recentei condamnări a României la Strasbourg cu privire la neconvenționalitatea procedurii judiciare contravenționale. În noul context, care obligă la modificarea rapidă a legislației naționale de drept comun în materie contravențională, autorul propune susținerea prezumției de nevinovăție prin răsturnarea sarcinii probei în materia procedurii plângerii contravenționale. Ar trebui anulate prezumția de legalitate a procesului-verbal contravențional și obligația contestatorului de a dovedi nulitatea acestuia. Respectiv, ar urma să se prevadă obligația organului administrativ de a dovedi temeinicia și legalitatea sancțiunii contravenționale aplicate și eliminarea noțiunii de „contravenient” până când procesul-verbal contravențional devine de neatacat și executoriu.

Lucian Bojin revine asupra deciziei celebre, *Sunday Times c. Regatului Unit*, pentru a o analiza din perspectiva conceptuală a lui Ronald Dworkin ce afirmă importanța principiilor ca izvoare de drept. Bojin găsește că instanța de la Strasbourg a funcționat în logica filosofului american, căutând elementele sensibile care să determine înclinarea balanței într-o direcție sau în alta, către principiul libertății de expresie în cazul referitor la *Sunday Times*, sau către principiul care i-a fost contrapus. Autorul critică comentatori și autorii de cursuri de drepturile omului care, pe marginea celebrei decizii, interpretează decizia Curții în cauza *Sunday Times c. Regatului Unit* drept un „regim juridic al libertății de exprimare”. Ei generalizează ilicit prevalența contextuală a principiilor concurente când transformă pe unul dintre acestea într-o „mini-” regulă.

Multe ar fi de spus pe marginea hotărârilor adoptate de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) și publicate în acest număr. Notăm opinia concurentă a Anei Monica Vasile și observația ei importantă în cauza angajării unei judecătore la Consiliul Superior al Magistraturii. Întrucât „persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare [art. 20 alin. (6) din O.G. nr. 137/2000]”, cazul invocat oferea o bună ocazie pentru CNCD de a opera cu principiul inversării sarcinii probei.

Hotărârea privitoare la manualul de *Religie - Cultul ortodox* pentru clasa a XI-a, ediția 2006, publicat de Editura Corint, are meritul de a considera inacceptabilă o în-doctrinare atât de gravă precum prezentarea Adunării Spirituale Naționale a Bahá'îlor din România drept o sectă care face prozelitism, adoptă „mijloace nedemne de evanghelie”, reprezintă „unealta Satanei” sau „poarta iadului”, practică un „prozelitism insistent” ce reprezintă un „pericol pentru societate” și, ca urmare, trebuie combătută de societate etc. Întrucât, între timp, s-a dispus retragerea de la comercializare și folosirea în activitatea didactică a acestui manual de religie, Colegiul CNCD nu i-a sancționat pe responsabili. Victima ar fi putut însă susține că prejudiciul creat a fost atât de mare încât era firească aplicarea unei amenzi. Apoi, exact

aceleași acuze au fost aduse și baptiștilor și adventiștilor. Nu ar fi fost oare de așteptat autosesizarea CNCD și în numele celorlalte două culte? Astfel de întrebări sunt binevenite pentru dezvoltarea unei doctrine a jurisprudenței CNCD.

Interesantă – cel puțin – este pronunțarea Curții de Apel București în cauza în care Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a cerut anularea parțială a Hotărârii CNCD privind reglementarea prezenței icoanelor în instituțiile de învățământ public. Curtea a respins acțiunea formulată de MEC, dând dreptate Consiliului, însă raționamentul Curții pare gândit anume să dea satisfacție, până la urmă, și pârâtului, și reclamantului. Pe de o parte, se susține că „o (...) prezență nelimitată și necontrolată a simbolurilor religioase în instituțiile publice de învățământ poate încălca principiul laicității statului și libertății conștiinței, astfel încât *recomandarea* [CNCD] apare în concordanță cu aceste principii (subl. Curții)”. Pe de altă parte, se spune, fiind „vorba despre o hotărâre cu caracter de recomandare, desigur că pârâtul poate adopta orice fel de reglementare pe care o consideră corespunzătoare”. Ideea că hotărârea care califică o situație drept discriminatorie permite orice tip de reglementare a situației nu poate fi decât stranie. E adevărat că CNCD a folosit termenul „recomandare”, dar evident, el nu poate fi luat în sens propriu, ci trebuie înțeles ca o formulă – corespunzătoare limbajului specific al legii CNCD – de aducere la cunoștință a caracterului discriminatoriu al situației analizate. Am face o analogie celebră pentru acest fel eronat de interpretare a unui document pe baza confuziei produse de titulatură. Este vorba despre rezoluția Consiliului Europei intitulată „Recomandarea 1201”, ale cărei reglementări au fost deseori calificate drept opționale, întrucât ne-am afla „doar în fața unei... recomandări” – deși au forță juridică directă, întrucât sunt adoptate printr-un tratat ratificat de Parlamentul României.

Propunem cititorilor *NRDO* o rezoluție a Consiliului Europei din anul 2006, privind conceptul de „națiune”, subiectul unei dezbateri relativ aprinse, oferind și o privire „din spatele ușilor închise”: corespondența dlui Adrian Severin pe marginea acestei rezoluții, ale cărei observații s-au regăsit în textul final.

Rubrica de cauze judecate la Curtea Europeană a Drepturilor Omului susținută Diana Olar și secțiunea de restituții, coordonată de Valentin Constantin, se găsesc la locul lor.